

เทศน์อบรมคณะนักเรียนโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร อุดรธานี

เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๓๒

นักเรียน นักสิง

ลูกศิษย์ลูกหาหลานเหลนให้พากันสร้างตัวนะ สร้างอะไรก็สร้างแต่การสร้างตัว นั้นเป็นของสำคัญมาก สร้างกายวาจาใจ สร้างความประพฤติของตน โดยเอาศีลธรรม เป็นแนวทางเป็นแบบเป็นฉบับเป็นแม่พิมพ์ แล้วดำเนินตามแม่พิมพ์ที่ถูกต้องตั้งมานั้น ตามแบบตามฉบับที่ถูกต้องตั้งมานั้น ให้กายวาจาใจของเราหมุนเข้าสู่ความดีงาม ความดีงามท่านเรียกว่าศีลธรรม ศีลธรรมคือความถูกต้องตั้งงาม เป็นแบบเป็นฉบับของโลก มานานแสนนานแล้ว

โลกถ้ามีศีลธรรมแล้วจะเป็นโลกมีความสงบร่มเย็น ไม่ว่าเด็กไม่ว่าผู้ใหญ่จะนำดู นำชมไปด้วยกัน ผู้ใหญ่ก็นำกราบไหว้บูชา เด็กก็นำเมตตาสงสาร ถ้ามีศีลธรรมต่างคน ต่างมีศีลธรรม ถ้าปราศจากศีลธรรมเสียเท่านั้น ไม่มีใครที่จะเลวร้ายยิ่งกว่ามนุษย์เรา เพราะมนุษย์เรานี้เป็นสัตว์ฉลาด คิดได้ทำได้ในสิ่งที่สัตว์ทั่วๆ ไปคิดไม่ได้ทำไม่ได้ แต่ ทำตัวให้เหลวแหลกแหวกแนวยิ่งกว่าสัตว์ทั้งหลายนั้น จึงไม่น่าดูและดูไม่ได้เลย

นี่เราเป็นเด็กจะเริ่มเป็นผู้ใหญ่ เรานี้แหละต่อไปจะเป็นผู้รักษาชาติบ้านเมือง ก่อนอื่นเราต้องรักษาตัวของเราให้ตั้งแต่นี้เป็นต้นไป การเรียนนี่เรียนเพื่อรักษาตัว การอาชีพทุกอย่างก็เพื่อตัวของเรา ความประพฤติให้ถูกต้องตั้งงาม ก็เพื่อการรักษาตัว ของเรา ตัวของเราแต่ละคน ๆ นี้มีความเกี่ยวข้องกันทั่วประเทศชาติบ้านเมืองของเรา เพราะฉะนั้น จึงพากันประพฤติปฏิบัติตัวให้เป็นหลักเป็นเกณฑ์ต่อตัวของเรา จะเป็นที่ แน่ใจอบอุ่นและมั่นคงในตัวของเรา เชื่อตัวของเราได้

ถ้าความประพฤติของเราไม่ดี เฉพาะอย่างยิ่งจิตใจที่ไม่ได้รับการอบรมเลยนั้น เป็นจิตใจที่เต็มไปด้วยยาพิษ แสดงอาการอะไรมีแต่ออกทางเป็นพิษเป็นภัยแก่ตัวของเรา ถ้าว่าอยาก อยากอะไร ส่วนมากใจเรามักจะอยากในสิ่งพาให้เสียหาย อยากดูอยาก เห็นอยากได้ยินได้ฟัง ทุกอย่างส่วนมากมีแต่ความเสียหาย ถ้ามีธรรมแล้วก็มีเครื่อง กลั่นกรอง ความอยากนี้ควรหรือไม่ควร ดีหรือไม่ดี ถ้าไม่ดีให้ตัดเลือกแล้วก็ไม่ทำตาม ความอยากนั้น เช่น อยากทำในสิ่งต่างๆ อยากไปอยากเที่ยว อยากเตร็ดเตร่เร่ร่อน อยากคบค้าสมาคมกับเพื่อนทั้งหญิงทั้งชายไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์ ไม่หักห้ามตัวเอง นั้น เป็นคนที่เริ่มทำลายตัวเอง ทำให้ใจแตก

ถ้าใจแตกแล้ว เราดูซิหม้อแตกเป็นยังงัย หม้อดี ๆ เอามาใช้ได้ แล้วหม้อแตก เอามาใช้ได้ไหม ใช้ไม่ได้ เพียงร้าวเท่านั้นก็เสียคุณภาพของมันไปมากมายแล้ว ยิ่งแตก

หมดทั้งลูกเลยแล้ว หม้อทั้งลูกนั้นหมดความหมาย นี่คนเราก็เหมือนกัน ใจรั่วรับซ่อมแซม ใจรั่วคือความประพฤติของเราไม่ดีจากใจของเรา ถ้ายิ่งใจแตกด้วยแล้วแหวกแนวเลย คนคนนั้นหาคุณค่าไม่ได้ หมดทั้งคนหาคุณค่าในตัวไม่มีเลย นั่นแลเรียกว่าคนใจแตก เหมือนกับหม้อแตก พวกกันจำเอานะ อย่าทำตัวเป็นคนหม้อแตกหม้อร้าว ให้ทำตัวเป็นคนหม้อดี เอาไปใช้อะไรๆ ดีทั้งนั้น ให้ตั้งใจปฏิบัติ

คำว่าศีลธรรมคือความถูกต้องดีงาม เราเป็นเด็กก็ให้ประพฤติตัวอยู่ในกรอบของเด็ก อยู่ในโอวาทของครูของอาจารย์ของพ่อของแม่ เราไปศึกษาเพื่อหาคุณงามความดีหาวิชาความรู้ในโรงเรียน มาวัดมาวาก็เพื่อมาหาศีลธรรม ศีลธรรมคือความถูกต้องดีงาม เราก้าวเข้ามาในวัดเราก็ได้เห็นแล้ว สิ่งที่เราจะยึดเป็นคติตัวอย่างอันดีได้มีอยู่แล้ว พอก้าวเข้ามาในวัดนี้เป็นยังไง ดูเอา

ถ้าวัดของพระที่มีความดีงามอยู่ในจิตใจแล้ว จะระบายออกมาทางกิริยามารยาท และระบายออกมาให้เห็นทางตาของเรา ดูอะไรก็น่าดูน่าชม เอ้า ดูลานวัด ดูสถานที่ ดูทุกสิ่งทุกอย่าง ดูกิริยาของพระของเณรที่ประพฤติปฏิบัติตัวเป็นยังไง ถ้าดูแล้วงามตาๆ เข้าไป นั่นละธรรมอยู่ในความงามงามงาม พุดออกมาก็มีเหตุมีผล ไพเราะเพราะพริ้งด้วยเหตุด้วยผล จับใจสำหรับผู้ฟัง ฟังแล้วซึมซาบเข้าไปภายในจิตใจฝังไว้ไม่ลืม นี่คือความดี ตาเห็นเป็นยังไง เช่นอะไรๆ ที่เห็นๆ อยู่เหล่านี้เรารู้ว่าเป็นยังไง มีระเบียบเรียบร้อยไหม มีความสวยงามไหม อันใดที่มีความสวยงาม นั่นเป็นอรรถเป็นธรรมแหละ ให้จำเอาไปเป็นคติเครื่องสอนใจ

ฟังพุดออกมาก็ฟัง ฟันก็เป็นธรรมแล้ว กิริยามารยาทที่แสดงออกก็ให้พอเหมาะพอดีทุกสิ่งทุกอย่าง อย่าให้เป็นภัยแก่ตนด้วยการประพฤติด้วยคำพูดคำจา นี่ก็เรียกว่าศีลธรรม เรามาดูครูบาอาจารย์พระเณรเป็นยังไง กิริยาของพระของเณรผู้มุ่งต่ออรรถต่อธรรมอย่างยิ่ง จะเป็นกิริยาที่สวยงามน่าดู ไม่คึกคะนอง เข้าใจคำว่าคึกคะนองกันไหม คำว่าคึกคะนองก็เหมือนอย่างสุนัขหน้าเดือน ๙ เดือน ๑๑-๑๒ นั้นแล เคยเห็นไหมเขาคึกเขาคะนอง เมื่อเช้านี้เราก็ไล่สุนัข ๒ ตัวไปโน่น เพราะมันไล่กัดกันอีกทีก็ สุนัขถ้าเป็นเวลาธรรมดาก็ค่อยยังชั่ว ถ้าเป็นเวลามันคะนองเป็นอย่างนั้นละเห็นไหม ไม่รู้จักตีจักชู้ กัดกันตะไปเลย

คนเราถ้าปล่อยให้ตัวเองคะนองก็เหมือนกัน ไม่รู้จักผู้ใหญ่ผู้น้อย ไม่รู้จักศีลจักษธรรม ไม่รู้จักพ่อจักแม่ ไม่รู้จักครูจักอาจารย์ ข้ามหัวไปเลย ไม่ฟัง พุดงายๆ คำว่าข้ามหัวไปเลยคือไม่ฟัง อยากทำตามเฉพาะความอยากของเจ้าของนั่นแหละ ที่นี้ความอยากมันก็กัดเจ้าของเข้าไปซิ เหมือนหมากัดกันหน้าเดือน ๙ เดือน ๑๐ เห็นไหม มันกัดกัน เมื่อเช้านี้ก็ไล่กัดกันมา เราควาได้ไม้ไล่แตกกระเจิงกลับไปบ้านโน่น

สุนัขหน้าเดือน ๙ เป็นอย่างนั้น คือมันคึกมันคะนอง ราคะตัณหามันกำเริบ ถ้าลง ราคะตัณหาได้กำเริบแล้วคนเราก็ก็นะ ให้ระมัดระวังให้ดี คำว่าราคะตัณหา นี้ คือตัวเป็นพิษเป็นไฟเผาไหม้ในบ้านในเรือนในตัวของเรานั่นแล แม้ที่สุดสามีกับภรรยา ก็ทะเลาะกันเป็นอย่างน้อย มากกว่านั้นแตกจากกันเพราะราคะตัณหามันกำเริบ ผู้ที่กำเริบเมียก็กำเริบ ถ้าผู้ไม่กำเริบเมียก็กำเริบ อย่างหนึ่งกำเริบทั้งสอง หากไม่พอกินคือ ราคะตัณหา หากเท่าไรยิ่งหิวยิ่งโหยยิ่งอยากยิ่งทะเยอทะยานยิ่งเป็นบ้าสติ ้อ่น ๆ เข้า ไปคือตัณหา พวกกันจำเอาละ ใครอย่ามาเสริมมันนะตัณหา เสริมไม่ได้นะ ให้จำเอาละ ลูกหลาน อย่าไปเสริม ให้ตีหัวมันไว้ๆ ตัณหามันอยู่ที่ไหน มันอยู่ที่หัวเรา ตีหัวเราลง ไปนะ หัวใจเรานั้นมันตื้อมันตัน ให้ตีลงไปตรงนั้น อย่าให้มันตื้อมันตันให้ทรงตัวอยู่ พอประมาณ ไม่อุจาดบาดตาจนเกินไป

โลกอันนี้มันมีราคะตัณหาทั้งนั้นแหละ ไม่ว่าผู้หญิงผู้ชาย ไม่ว่าสัตว์เดรัจฉาน มันมีด้วยกัน แต่เราเป็นมนุษย์ให้เป็นผู้มีสติปัญญารักษาไฟอันนี้ไว้ให้ดี อย่าให้มันตี ตื้อมันตันออกนอกกลุ่มนอกทางจะเป็นความเสียหายแก่ตน เผาบ้านเผาเมืองเผาไปหมดก็คือ ไฟราคะตัณหา หากินไม่พอกินก็คืออันนี้เอง ให้เท่าไรยิ่งหิวยิ่งโหยยิ่งทะเยอทะยานคือ ราคะตัณหาตัวเอง เพราะฉะนั้น จึงอย่าให้มันมีมากจนล้นฝั่งแห่งหัวใจแต่ละคนๆ

เช่นอย่างผู้ที่มีครอบครัวเหี้ยมเรื้อนหรือเราอยู่ในครอบครัวเหมือนกัน ไม่ว่าใครก็ตาม เด็กก็ต้องอยู่ในครอบครัว ถึงเวลาควรคะนองก็คะนองบ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นธรรมดา ถึงเวลาสงบต้องสงบ ต้องรักษามันไว้เสมอ ไม่รักษาไม่ได้นะ มันใหม่ได้ทั้งหญิงทั้ง ชายนั้นแหละ ราคะตัณหาทั้งหญิงทั้งชาย เพราะฉะนั้น มันถึงทำคนให้เสียได้ทั้งนั้น เราต้องระมัดระวัง เราเป็นเจ้าของของมันนำธรรมะไปใช้ อยากเท่าไรก็ตามอย่าไป เสริมมัน เมื่อไม่ถึงกาลอันควรจะไม่เสริม ไม่ถึงกาลควรจะให้ไม่ให้ นั่นจึงเรียกว่าสัตว์มีเจ้าของ ใจมีเจ้าของคือธรรมะครอบครองใจ

กิเลสตัณหามันมีเจ้าของ เราเป็นใหญ่กว่ามัน คือธรรมเป็นเครื่องปกครองมัน ไม่ควรไปไม่ให้ไป ไม่ควรทำไม่ให้ทำ ถึงเวลาทำค่อยทำ ไม่ถึงเวลาไม่ทำ ถึงเวลาช้าย ค่อยช้าย ไม่ถึงเวลาอย่าช้าย อย่าช้ายก่อนช้อย อย่าสุกก่อนห้าม เป็นคนที่เน่าเฟะ บทถึง เวลาที่ควรช้ายแล้วช้ายไม่ออก เน่าเฟะก่อนแล้ว นี่มันเสีย เราอย่าทำตัวเป็นคนเน่า เฟะนะ ให้ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติ

เวลานี้กำลังอยู่ในวัยเรียนหนังสือ อย่าไปสนใจกับสิ่งใดมากกว่าเรียน เรียน นี้คือโครงการของเราอันแน่วแน่อยู่แล้ว พ่อแม่ก็ทราบว่าเป็นนักเรียน ส่งลูกมา เรียนหนังสือ ไม่ใช่ส่งลูกมาให้เป็นลิงเป็นค่างบ้างชะนี อยู่ตามโรงรำโรงเรียนซึ่งมักมี เยอะนะ โรงเรียนก็มีโรงลิงก็มี มันเยอะ เพราะฉะนั้น เราจึงต้องให้ระมัดระวังในเรื่อง

เหล่านี้ อย่าให้มันมาถูกตัวของเรานะ ถ้าเริ่มปล่อยใจตั้งแต่บัดนี้แล้วจะเสียคน ให้ ระเบิดระวังให้มาก เสียอะไรก็ตามสู้เสียคนไม่ได้ เสียคนนี่เสียอย่างร้ายแรง เสียอย่าง มากมายที่สุด เจ้าของเองก็เป็นพินเป็นไฟ ในบ้านในเรือนเป็นไฟไปหมด ถ้าบ้านใดมี เด็กไม่ดีหรือมีคนไม่ดีอยู่ในบ้านนั้น บ้านนั้นจะร้อนกันทั้งบ้านนั้นแหละ อย่าเข้าใจว่า จะเย็น เพราะฉะนั้น ต่างคนจึงต่างรักษาความร่มเย็นด้วยความประพฤติปฏิบัติตัวให้ดี ให้อยู่ในกรอบของพ่อของแม่ เวลาพ่อแม่แนะนำสั่งสอนก็ให้เชื่อฟังนะ อย่าดีอย่า ด้าน อย่าเข้าใจว่าตัวนี้เรียนหนังสือทันสมัยล้ำสมัยไปแล้ว ล้ำสมัยจนลงคลองก็มีนะ ให้ พากันจำเอา

พ่อแม่เลี้ยงเรามาตั้งแต่วันเกิด ท่านไม่ฉลาดท่านจะเลี้ยงเราใหญ่โตได้อย่างไร ก็ ให้อือเอาตรงนั้นซิเป็นหลักสำคัญ ทุกคนนี้โตขึ้นมาจากพ่อจากแม่ พ่อแม่ไม่เลี้ยงจะ เอาอะไรมากินเอาอะไรมาอยู่มาหลับมานอนจนกระทั่งมีชีวิตมาขนาดนี้ พ่อแม่ไม่ฉลาด เลี้ยงเราโตได้อย่างไร นั่นแสดงว่าพ่อแม่ฉลาดเต็มภูมิของพ่อแม่แล้ว จึงเลี้ยงลูกเต้าหลาน เหลนมาแต่ละคน ๆ นี้โตขึ้นมาเป็นผู้เป็นคนได้ นี่ละความฉลาดของพ่อของแม่

เวลาเรามาเรียนหนังสือนี้ก็เพื่อพ่อแม่ส่งเสริมอยากให้เรียน อยู่เฉยๆ มันโง่งเง่า เต่าตุนหากินไม่ทันเขา เวลาปวดถ่ายวิ่งไปนี่ พวกที่เขาตื่นแต่เช้าเขาไปถ่ายใส่หนทางก็ ได้ไม่มีใครเห็นเขา ใ้อเราจะไปถ่ายใส่หนทางไม่ได้เพราะตื่นสายๆ เขาก็เอาค้อนพาด กันเอาซี ต้องไปหาถ่ายลึกลงๆ เข้าไปโน่น นั่นละตื่นเช้าถ่ายไกล่ทางก็ได้ ถ้าตื่นสายถ่าย ไกล่ทางไม่ได้นะ หากินก็ไม่ทันเขา นั่นละคนโง่งคนขี้เกียจขี้คร้านหากินก็ไม่ทันเขา อย่า ว่าแต่หากิน หากถ่ายก็ไม่ทันเขา ถ่ายใส่หนทางไม่ได้เพราะนอนตื่นสาย จำเอานะลูกหลาน

เวลามาเรียนหนังสือให้ตั้งหน้าตั้งตาเรียนนะ ท่องบ่นสังวัธยายให้จดให้จำได้ ครู มอบภาระอันใดวิชาอันใดหลักเกณฑ์อันใด ให้เอามาท่องบ่นสังวัธยาย หลักสูตรบาง อย่างมันต้องได้ท่อง ฟังแต่ว่าหลักสูตรเออะ ถ้าเป็นหลักสูตรต้องได้ท่องเป็นเครื่อง ประกอบ เพราะหลักสูตรเป็นของสำคัญ ยิ่งเป็นวิชาทางธรรมแล้วยิ่งเป็นของละเอียด มากยิ่งกว่าทางโลกเป็นไหนๆ เพราะมันต้องวิจัยกันออกจน.....นี่ก็เอามาตีความหมาย กันได้แล้วก็ให้ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

การจับการจ่ายการใช้การสอยอย่าฟุ่มเฟือย อย่าฟุ้งเฟ้อเห่อเหิม ให้ฝึกหัดเจ้า ของให้มีความประหยัด ประหยัดไว้ตั้งแต่บัดนี้แหละดี ถ้าพากันสุรุษสุร่ายเกินไป ตั้ง แต่บัดนี้แล้ว โตกว่านี้ไปใช้ไม่ได้เลย เอาไว้ไม่อยู่ หลึงเอาไว้ไม่อยู่ ชายเอาไว้ไม่อยู่ ลูก เต้าผู้หญิงผู้ชาย เมื่อเอาไว้ไม่อยู่แล้วก็หมด พ่อแม่อกแตกตาย เลี้ยงมาแทบเป็นแทบ ตายแทนที่จะเป็นผู้เป็นคน มันยิ่งกว่าเปรตกว่าผีไปแล้วทำยังไง ยิ่งกว่ายักษ์ นั่นมัน เสียหัวใจของพ่อแม่ หัวใจขาดสะบั้นไปเลย เลี้ยงลูกทั้งคนมาว่าจะให้ดี เอามาเรียน

หนังสือกลับเป็นนักลึงไป ไม่ได้เป็นนักเรียนแหละ มันเสียหัวใจพ่อแม่ ออกจะแตกละ
 วังเต้นชวนชวยอยากให้ลูกได้อยู่ได้กินได้ศึกษาเล่าเรียนเต็มเม็ดเต็มหน่วย อะไรไม่มี
 วังเต้นชวนชวยหามา บางทีติดหนี้ติดสินเขาก็มีกลัวลูกจะไม่ได้ร่ำเรียนหนังสือ แล้ว
 ติดหนี้สินเขามาลูกยิ่งเอาไปถูกลงเสียแหลกหมด เห็นว่าพ่อแม่เอาเงินมาเอามาๆ เฉยๆ
 ยื่นใส่มือให้ พ่อแม่หาเกือบเป็นเกือบตาย ให้เราคิดอย่างนั้นนะ เมื่อคิดอย่างนั้นแล้ว
 เราจะได้ประหยัดในการใช้สอยของเรา ทุกสิ่งทุกอย่างจะได้มีความประหยัด

การประพฤติเนื้อประพฤติตัว ก็คุณค่าของเราคืออะไรที่พ่อแม่เลี้ยงมาแล้ว คุณค่า
 ของเราคือการปฏิบัติตัวดี เรียนหนังสือดี หน้าที่การงานดี ความประพฤติดี นี่เป็นคุณค่า
 สำคัญที่จะประดับตัวของเราและประดับวงศ์สกุล และประดับพ่อแม่ของเราให้มีความร่ม
 เย็นเป็นสุขมีสง่าราศี ได้ลูกเต็มมาก็ลูกดี ไม่ใช่ลูกเถลไถล พอเข้าใจลูกหลาน ให้พากัน
 ประพฤติ จำกันทุกคนนะทั้งหญิงทั้งชายนั้นละ ต่างคนต่างมีความดีความชั่วด้วยกันทุกคน
 ให้เอาไปรักษาทุกคน ให้ตั้งหน้าตั้งตาเรียนหนังสือให้ดี

ถึงเราจะไม่ได้เป็นข้าราชการเป็นเจ้าเป็นนายก็ตาม เราเป็นนายของเราด้วยความ
 ความประพฤติดี มีหลักมีศีลหลักธรรม มีหลักวิชาใช้แล้วไม่ตายคนเรา ขอให้หลักวิชา
 ให้มีความฉลาดพอตัวเองะ ปกครองตัวเองก็ได้ ปกครองคนอื่นก็ได้ ถ้าตัวไม่ดีเป็นนาย
 เขาก็ไม่เป็นที่เคารพ เป็นนายเขาก็เบื่อจะตายแหละ ถ้าเป็นนายก็ไปคดไปโกงไปรีดไป
 โถลูกน้อง รีดโหดไปหมด เมื่อมันเคยต่อนิสัยแล้วไม่กินไม่ได้คนเรา ทำอะไรมีแต่ทำ
 จะกินๆ ไปหมดใช้ไม่ได้เลย

เราว่าเป็นผู้ปกครองบ้านเมือง มันกลับเป็นคนทำลายบ้านเมือง ประเทศชาติบ้าน
 เมืองคือใครเป็นคนทำลาย ผู้รักษาบ้านเมืองนั้นแหละเป็นคนทำลาย ถ้าไม่มีศีลธรรมเสีย
 อย่างเดียวมันทำลายได้นะ ยิ่งพวกข้าราชการด้วยแล้ว มีกฎหมายเป็นโล่บังหน้า แอบอ้าง
 อยู่ในกฎหมายนั้น จากหลังนี้กินไปๆ ตะไปหมด ทีนี้เขาก็เบื่อ ประชาชนราษฎรเขาเป็น
 ผู้เป็นคนเขามีหัวใจเหมือนกัน ทำไมผิดถูกเขาจะไม่รู้ ทีนี้มันก็เอือมระอาอะซี เจ้านายก็
 เป็นเจ้านาย เข้าใจใหม่เจ้านาย คือเขาหนาย เขาเบื่อจะตายเขาเลยไม่อยากจะเคารพนับ
 ถือ อย่าให้เป็นประเทานั้นเรา ความหมายว่าอย่างนั้นนะ

ถ้าเป็นนายก็เป็นนายจริงๆ เหมือนกับพ่อแม่ พ่อแม่เป็นนายเรานี้ชุ่มเย็นนะ
 เป็นนายด้วยความเมตตาสงสาร เมตตาอยู่กับพ่อกับแม่ กรุณาอยู่กับพ่อกับแม่ เมตตา
 สงสารคือพ่อคือแม่ก่อนอื่น กรุณาคือความชวยลูกตลอดเวลา พ่อแม่เป็นหนึ่ง มุทิตา
 คือยินดีเมื่อลูกได้ดีแล้ว พ่อแม่พลอยอนุโมทนายินดีไปด้วย อุเบกขาคือพ่อแม่ก็สบาย
 ไม่ได้เป็นห่วงโน้นห่วงนี้ เป็นตัวของตัวบ้างพอให้สบายๆ นี้อุเบกขา คือพ่อแม่วางตัวได้

สะดวกสบาย ไม่เป็นห่วงเป็นใยยุ่งเหยิงวุ่นวาย เพราะลูกคนนั้นไม่ตี ลูกคนนี้ไม่ตีอย่างนี้ นี่ละเรียกว่าพ่อแม่ของเราเป็นนายของเรา แต่เป็นนายที่ซุ่มเย็น

ที่นี้นายทั้งหลายปกครองบ้านเมืองก็ให้มืออย่างนั้น มันถึงร่มเย็น ราษฎรเขาถึงรักเขาถึงมีความเคารพ ถ้าประพடுத்தัวเหลวแหลกแหวกแนว นายยิ่งร้ายยิ่งกว่าประชาชนราษฎร กินบ้านกินเมืองกินได้มากคือเจ้านายนั่นแหละ เพราะมีกฎหมายบ้านเมืองเป็นฉากบังหน้า ถ้าหากว่าไม่มีศีลธรรมแล้วนะ เจ้านายนั่นแหละเป็นผู้ฉลาดที่สุดใน การปลิ้นปล้อนหลอกหลวงไม่มีใครกิน เพราะพวกนี้เรียนกฎหมายเรียนวิชาความรู้ วิชาความรู้หมุนไปในทางที่ผิดมันก็กินไปได้หมด คว่ากินหงายกินไปได้หมด ถ้ามีธรรมะเสียอย่างเดียวเย็นไปหมด นั่นฟังซิ มีวิชาความรู้มากเท่าไรยิ่งเย็น

เพราะฉะนั้น เวลาลูกศิษย์ลูกหาที่เป็นเจ้าเป็นนายแผนกต่าง ๆ มาหา มารับ การอบรมสั่งสอน เราจึงสอนว่านี่นะเวลานี้เราเป็นผู้พิพากษานะ เวลานี้เราเป็นอัยการนะ อัยการ ผู้พิพากษาเป็นตัวสำคัญ ถ้าไม่มีศีลธรรมแล้ว กินเขาได้แหลกหมดเลยนะ หมอ ก็เหมือนกัน คนเข้าไปในโรงพยาบาลหรือคลินิกมีแต่คนจนตรอกจนมุมเข้าไป จะรืดจะ ไถเขาสักเท่าไรก็ได้ เขาตายหมดเลย ฉิบหายหมดเลยถ้าหมอไม่มีธรรม ถ้ามีธรรมไม่มี ใครจะให้ความร่มเย็นแก่โลกได้ยิ่งกว่าหมอนะ สอนอย่างนี้ คือหมอ อัยการ ผู้พิพากษา ตำรวจเป็นของสำคัญมาก รืดเท่าไรก็ได้ตำรวจนี้ หากจับมือเซ็นเอาเลยก็ได้นะถ้าไม่มีธรรมะ ให้คำนึงถึงธรรมะเสมอ ใจจะมีหิริโอตตปปะกลัวบาปกลัวกรรม

นรกมีนะ นรกมีอยู่แล้วตั้งแต่ดั้งเดิม ไม่ว่าตำรวจ ไม่ว่าทหาร ไม่ว่าเจ้านาย ไม่ว่าราษฎร ไม่ว่าใคร ถ้าทำผิดแล้วตกนรกได้ทั้งนั้น นรกไม่ได้ลำเอียงใครนะ เผาได้ทั้งนั้นเหมือนไฟ เอ้า เข้าไปซิไฟ ใครจะว่านี่ตำรวจนี้ทหาร นี่ข้าราชการ แล้วเข้าไปว่าไฟ ไม่ร้อนมีไหม ไหม้หมดแหลกหมดนั่นแหละ ไฟไม่ลำเอียงนะ อันนี้ก็เหมือนกัน เราอย่า เข้าใจว่านรกมันกลัวคนชั่วนะ นรกชอบเผาที่สุดก็คือเผาคนชั่ว คนดีไม่ได้เผาเพราะคนดีไม่ได้ไปตกนรกนี่นะ

อย่างเรือนจำนี่คนดีเขาไม่ไปติดคุกติดตะราง มีแต่คนชั่วส่วนมากไปติดคุกติด ตะราง เพราะเชื่อตัวเองนั่นแหละ เชื่อตัวเองยังงี้ ไปขโมยที่ไหนก็ว่าเขาจะจับไม่ได้ ๆ แล้วก็สนุกขโมย ๆ ไม่คิดบ้างว่าเขาก็เป็นคนคนหนึ่ง ครั้นแล้วก็มากองกันอยู่ในเรือนจำ เห็นไหม นี่ละคนเชื่อตัวเองมากไปเป็นอย่างนั้น นึกว่าเขาจะจับไม่ได้แล้วกองกันตาย อยู่ในนั้น ในเรือนจำมากขนาดไหน นี่เราก็เหมือนกัน เราอย่าเชื่อตัวเองมากยิ่งกว่าเหตุ กว่าผล ยิ่งกว่าครูกว่าอาจารย์กว่าผู้อื่นบ้าง ให้เราได้พิจารณาเรื่องเหล่านี้ ควรเชื่อคน อื่นเราต้องเชื่อ ควรเชื่อเรา เราก็เชื่อ เราอย่าไปเชื่อเราโดยถ่ายเดียว ไม่ดี จำเอานะลูก หลาน เอาไปประพฤติปฏิบัติ

เอาแค่นี้ละ

www.Luangta.or.th หรือ www.luangta.com